

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. P. Brouwer, Vredeland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr L. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, 's-Gravenhage; Dr H. W. Lamm, Assen; Dr C. Lindboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr J. Thijs, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland en Ned.-Indië f7.50 per jaar.
Advertentieën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Van Kerk tot Kring... een afval V. (Slot) — Uit de Schrift: Onze Voorspraak daarboven (1 Joh. 2:1). — Kerkelijk Leven: Synode indrukken XVI (Slot). Maar met een verbeterende bijbelvertaling langer gedraaid? XIV. — Populair-Wetenschappelijk: Over den Satan. — Geestelijke Adviezen: Zelfmoord. — Opvoeding en Onderwijs: „Gezins-School“. — Literatuur en Kunst: De oorzaken van de psycho-pathologische verschijnselen in de moderne romanliteratuur III. — Perschoon. — Kerknieuws.

VAN KERK TOT KRING . . . EEN AFVAL.

V. (Slot)

Het behoort tot de tegenstrijdigheden van onzen tijd, dat tegelijk met den oproep tot gemeenschapsmet het verschijnsel der verbroedering zich afspeelt, ook op het terrein der religie. Naast het dwepen met de katholiciteit van kerk en christendom doet zich voor het verschijnsel van de godsdienstige kringvorming. Gezien in het licht van Matth. 24:20 is dit verschijnsel als teken van verval te beschouwen; ook is het een eschatologisch moment, zooals het daar ter sprake komt.

In den dubbelen vorm van woestijnzang (afwijzing van de bestaande gemeenschap) en binnenkamerverblijf (toch weer voor de aanknopung van relatie met de gemeenschap zich zelf paraat houden) vertoont de valsche profeten, die Christus voorzigt, een afzonderingspositie, die thijdelijk bedoeld is, die aanstuurt op kernvorming eerder dan op kerkvorming, en die het religieuze leven zegt te willen dienen door nieuwbouw. Tijdens Christus' leven op aarde werd de in deze tak ook geldig gemaakte beschouwing door veel factoren voorbereid. En ten slotte heeft zij vanzelf gemakkelijke aansluiting bij het menschele hart.

Want de in Mt. 24 bedoelde valsche profeten zorgen, den schijn voor zich te hebben; zij lijken de pastijacht, de eeghartigheid, het op de spits drijven van de antithese, te ontgaan. En uit den inhoud hunner leer nemen zij den „aanstoot“ weg; in schijn houden zij vast aan de „verborgenheid“ des geloofs, maar het eschatisch geheim van hun kringleven is toch in wezen iets anders dan wat 1 Cor. 2 leert.

Dat de leer der pseudo-messiasen „valsche leer“ is, blijkt zoowel in den onder Israëls erdooer aangenomen vorm, als in de tegenwoordige analogieën ervan. Men stelt zich op één lijn met wat kanoniek is en spreekt toch apokrief. Zelf een onwillekeurige gevolg van de zonden van den tijd, tracht deze leer zich van de gemeenschappelijke schuld te ontdoen door critiek op het bestaande; op het relatieve van het werk der voorgangers legt ze te groter nadruk om zelf den schijn van te delven naar het absolute te kunnen bewaren. En terwijl men anderen ontzegt het recht om op het gewondene te rusten en daarvan, als van een vaststaand bezit, uit te gaan, roemt men in eigen hoogheid, en verzeukt, dat nu het wezen der religie zal worden gevonden en ontdekt.

Ja, nu voor het laatste: waarom mag de discipel van Christus zich niet aan deze pseudo-messiasen overgeven? Noch aan hun kringen en „kernen“?

Die vraag klemmt; immers het verschijnsel voorloopt, en doen, alsof men er niet mee te maken heeft, is onmogelijk. Want het symptoom der pseudo-religieuze kernvorming vraagt en néemt straks de aandacht, zegt Christus. We wezen er reeds op, dat de afzondering in woestijn en binnenkamer niet bedoelt, het contact met de massa geheel en definitief te verbreken. Welnu, de vrucht van dit pseudoprofetisme wijst wel uit, dat er dan ook van zoo iets geen sprake was. Hebben ze niet hun propagandisten? Ze vinden aanhang, en die trachten op hun beurt nieuwe leerlingen te winnen. Ze doen dat ook, ja zelfs bij voorkeur, onder de orthodoxen van hun eigen kerk, onder de leden van eigen volk. Want ze zeggen niet zoozeer tot de barbaren als tot de kinderen hun volks: komt, en ziet. Ziet, hij is in de woestijn. Leet op en hoort aandachtig en ontwaakt: hij is in de binnenkamer. Kortom, het verschijnsel raakt ieder, alle naast de deur woont. De oproep komt tot wereld en kerk, tot ongelovige en geloovige, tot den buitenkerkelijken en den kerkelijken vrome. Maar, — hij komt tot den landgenoot eerder dan

tot de vreemden. Zouden deze pseudo-messiasen nu dadelijk de Grieken leeren? Zouden ze met Paulus zoo maar in 't eerste vuur naar Spanje gaan willen, wanneer ze eenmaal in Jeruzalem begonnen zijn? Stil, Keulen en Aken zijn niet op een dag gebouwd, en niet van iederen religieus kring is naar Corinthe aanstonds de (zendings)tocht. Ze zullen ook wel den heidenen prediken; en dat zullen ze doen, aangezien ze hun bezwaar hebben tegen den kring vlak in de buurt, dat zullen ze doen met een eigen zending, zoo haast als men die hebben kan. De zendingszaak, — dat ligt zoo in den aard — wordt dus op de lange baan geschoven. Maar tot die naast hen wonen, tot die nog niet ontwaakte leden des volks, dat om hen heen is, moet de vrucht der kernvorming zegenend komen. Het is zooals Christus zegt: ze zullen niet zoozeer de verre Grieken en de wilde barbaren roepen, zeggende: ziet, hier is de Messias; maar, tot de discipelen, die al een overtuiging hadden, die al een keus hadden gedaan, die al over de geschiedenis van hun eigen religie uitspraak gedaan hadden, tot zelfs op zoo'n Synode (het apostelenconvent), toe, tot die menschen zullen ze hun nieuwe messiaansche zegeningen willen uitdragen. Ze weten 't bijzonder goed, dat men moet „beginnen van Jeruzalem“. 't Staat er letterlijk, zeggen ze; en ze hebben gelijk.

Maar nu komt Christus tot Zijn discipelen. Hij kwam tot hen, die in het stof reeds eeuwenlang rusten, doch (want hij spreekt eschatologisch) hij komt ook tot alle zijne discipelen van alle eeuw, ook de 20e, en van allerlei volk, ook het nederlandsche, en van allerlei schakeering, ook de gereformeerde. En Hij zegt: gaat niet uit, en gaat niet zien.

Hij legt ons de afwijzing op, met ronde woorden. Het denken moet afwijzend zijn: „geloof het niet“.

En de afwijzing moet ook ten volle blijken. „Gaat niet uit“.

Gaat niet uit. Maar de invitatie is toch zoo dringend? Gaat niet uit. — Maar de man is zoo interessant? Gaat niet uit. — Ze zullen zeggen, dat we de nieuwe beweging van kernvorming niet ernstig nemen en men moet den broeder niet kwetsen? Gaat niet uit. — Ja, maar het mag dan geen dogmatiek zijn, het is toch dogmenhistorie; en het moge al geen kerk zijn, men maakt er toch zijdelings kerkhistorie? Gaat niet uit.

Gaat niet uit. Onder geen enkele voorwaarde, onder niemands pressie. Zelfs niet onder bedreiging van het scheldwoord, dat zij anders zelfvoldane fatizeers zijn. Want zij kunt het oordeel voelen komen over u zelf en JUUST DAAROM weigeren, met hen gemeene zaak te maken. Zult ge gaan kijken naar een zijpad, als op 'den hoofdweg het oordeel begint van het huis Gods? Zult ge kernen gaan bestudeeren als Christus vraagt om de rijpgestooftde druiven der aarde? Zult ge — want de einden der eeuwen zijn op u gekomen — zult ge onder de louze van kernvorming toch weer naar de smalle gemeente (want daar komt het op neer) terugkeeren, als God u na veel moeite en tegenstand „ruimte“ gemaakt heeft; ruimte, om te gaan in de breedte, ruimte, om met Paulus naar Spanje te willen, ruimte, om de beweging van het koninkrijk der hemelen te maken, zooals God in Christus ze maakt: eschatologisch en breed? Hoor, wat nu Christus zegt. In de woestijn is het smal en in de binnenkamer is het nauw. Maar God woont niet meer in privaat-heiligdommetjes, en Hij licht om iederen Micha der laatste dagen, die daar waarlijk probeert Hem te reserveeren voor zijn aller-smakelijkst en allerindividueelst heilige der heiligen. Want het moet naar de parousie toe: gelijk de bliksem schijnt van Oost tot West, alzo moet de toekomst zijn van den Zoon des menschen. Breed en wijd.

Maar, Heere, zoo vragen ze nu, komt het dan wel ooit verder dan de „smalle“ gemeente? Zwijg, antwoordt Hij. Gij hebt, zoo komt Hij nu dezen

kringvormers tegen, zij hebt aan de smalle lust gehad, en dit is uw oordeel. Ge hebt hooghartig reeds de hoofden bij elkaar gestoken en de afspraak van kernvorming gemaakt, eer de anderen u iets verweten; en toen ze tot u ziden, dat ze geen „kern“ in de „kerk“ wilden, omdat ze u op eischen voor heel de gemeenschap, toen hebt gij uw idealen en uw idealisten in den schemer der woestijn en der binnenkamer gezet; en toen hebt gij den tempel een synagoge genoemd; en wie tegen u protesteerden hebt gij de uitwerpers genoemd; en toen klopte het als een bus, dat ge uit de synagoge geworpen waart en toen hebt gij al uw woestijnkeelingen en al uw binnenkamerpupillen opgeroepen tot den systematischen arbeid der kernvorming, want, zoo hebt gij betoogd, een lichaam, dat voedsel weigert moet in Gods naam dan maar met dwang kunstmatig gevoed worden, tenminste als er anders levensgevaar zou dreigen; en dat dreigt er voor de logge kerk en sanhedrin-synagoge, want ons brood is het ware brood; amen, zoo ziedet gij. Maar gij waart niet uit de synagoge geworpen, doch gij hadt van te voren van den tempel u gretig afgezonderd; gij waart buiten het volk gaan staan. En uw kernvorming, uw kunstmatige voeding met de spijze, die de gemade „synagoge“ niet wil, moge hooge religie, sterke vergevingsdaad schijnen — houdt gij uw vergiftig verzeven thuis, gij afzonderingsprofeten en biddi God, of Hij u vergeven wil, u, u, dat gij Zijn tempel den rug hebt toegekeerd en met uw boekenstalletje zijt gaan aanleunen tegen Zijn prachtige tempel, het werk Zijner handen.

Zoo spreekt de Christus tot HEN.

En tot Zijn LEERLINGEN zegt Hij:

Gaat niet uit. Gaat niet uit.

Want deze schelders der farizeeën lijken op hen als twee druppels water. In naam der katholiciteit gingen ze in de afzondering; en de katholiciteit, ja, die kwam morgen, zeiden ze. Maar de schoolmeester uit Ibsen's Brand wist het al, dat „morgen“ nooit komt. Of was het de koster? Neen, het was de schoolmeester. Ditmaal was zelfs de koster wijzer.

Gaat niet uit. Geloof het niet.

Want zij zeggen: wij maken een nieuw begin. En God zeide: kinderkeus, het is de laatste ure. Terwijl zij een proloog schrijven op een nieuw hoofdstuk, daar schreef God den epiloog.

Gaat niet uit. Geloof het niet.

Want zij zeggen, de historie moet worden overgedaan. Maar God, als Zijn Geest de Schriften door „inspiratie“ schrijven doet, God zegt tot deze „verlichten“, dat de geschiedenis leeft bij de gratie en bij de verschrikking van het woerdeke, het geweldige woord: EENMAAL. En dat hebben zij geschonden en met hun relativismen weggedaan.

Gaat niet uit. Geloof het niet.

Want canonische geesten zeggen: God heeft EENMAAL gesproken, ik heb het TWEEMAAL gehoord. Hooren doen zij vaker dan spreken, en ook eerder. Want de spraak van God is geweldig dan ons gehoor-vermogen vordagen en verwerken kan, zoo hebben zij gezegd. Maar deze pseudo-propheten, deze kernvormers der laatste dagen, ze roepen iedereen binnen, zoo dra het zegel van de binnenkamer eenmaal verbroken is, voor het vreedzame offensief, de vredige doordringing, van het volk op de straat. Ze roepen iedereen op tot den kruistocht binnen de grenzen, — ze geven iedereen een pen, ze geven ieder een stem, ze nemen van ieder applaus, ook van de honderden, van wie ze weten, ja, weten, heel erg best weten, dat zij van wat God TWEEMAAL spreekt nog niet eens EENMAAL iets hebben gehoord.

Gaat niet uit. Geloof het niet.

Want zij willen overdoen, wat de anderen deden; zij willen het christendom verjongen. Maar God zegt, dat de vernieuwing van de jeugd van het christendom allereerst gelegen is in de vernieuwing van het diepe hart der christenen.

Gaat niet uit. Geloof het niet.